

I somras hade jag vernissage för min första stora soloutställning. Genom Konstmuseet i Norr ställde jag ut två videos och en keramisk installation, utställningen hette *Jag ska begrava dig*. När jag fick förfrågan förra december av konstmuseet om jag ville utforma en soloutställning visste jag att den skulle handla om mäns våld mot kvinnor. Vår tids största folksjukdom, men så dold och aktivt bortkollrad att vi inte talar om det i de proportioner vi behöver göra. Fler kvinnor än vi någonsin kan ana lever i skräck dagligen på grund av

mannen de lever med. 17 kvinnor om året dör av våld i nära relationer. (NÄRA relationer!) Alltså av den de lever tillsammans med.

Titeln på mitt arbete, *Jag ska begrava dig*, är hämtad från en av kvinnornas liv. Det var ett upprepat hot som en av männen skrek när han slog henne. Hon berättar att hon inte var rädd för att dö, utan för att han skulle begrava henne och ingen skulle hitta henne, att ingen skulle förstå varför hon dött. I stället planerade hon hur och var hon skulle ta livet av sig; hänga sig från en bro, hoppa framför tåget, dränka sig i en sjö, bara på ställen där hon skulle synas, hon skulle flyta upp på en strand, eller hänga sig mitt i stan där alla kunde se hennes kropp. Fastän hon kände så, tog det henne lång tid att lämna honom. Och när hon lämnade honom första gången trodde inte polisen på henne. När hon lämnade honom andra gången försökte han mörda henne, tre gånger.

Jag ville att mitt arbete skulle vara kommunikativt, ärligt och en käftsmäll till alla som såg utställningen, eller ens läste om den. Tyvärr visste jag att den också skulle bli en vidrigare käftsmäll mot de kvinnor som upplevt detta, och barn som genomlevt våld i nära relationer. Min erfarenhet av mäns våld i kärleksrelationer är obefintlig eftersom jag inte levt med män på det sättet, och jag är ändå alltid ute efter att berätta andras historia i min konst. Genom olika kvinnojourer i Norrbottens län och på sociala medier fick jag kontakt med några kvinnor som lever eller

UTDRAG UR RADIOPRO- GRAHMET SONMAR 2014

Kakan Hermansson

har levt i relationer med män som misshandlat dem psykisk och fysiskt.

Jag intervjuade kvinnor, transkriberade intervjuerna och gjorde monologer av dom. Det var det vidrigaste jag jobbat med, men jag var bara den som skulle berätta vidare, min ångest kan inte stå i vägen för denna sortens historier. Skådespelarna Alexa Lundgren och Bahareh Razekh Ahmadi iscensatte två kvinnor som levt i terrorn, lämnar den och lever kvar i den.

I kvinnojourerna ser vi med vanmakt på att kvinnor inte tas på allvar när de är hotade och vänder sig till myndigheter för att få hjälp. Kvinnor som dödshotas ska ha den bästa hjälp som finns att tillgå. Hoten mot dem ska tas på allvar. Det handlar om att se varningssignaler och att reagera på dem.

[...]

Inte långt ifrån metropolen Grästorp ligger min mammas födelseort Trollhättan. Hon och pappa träffades på mentalskötutbildningen i Vänersborg 1974 och flyttade senare till Lund. Men i Trollhättan bor min största kärlek kvar, min moster Britt-Marie. Hon har figurerat som huvudperson i några utställningar jag haft om klass och konsthantverk och om den enorma kärlek jag hyser för henne. Min moster har varit sjukpensionär sedan hon var 36 och är underklass. Hon har en vass politisk analys och kan allt om konsthantverk och populärkultur.

I en av mina videor filmar jag henne under en vecka, när hon vaggar fram och tillbaka i sin trea i Halvorstorp, berättar detaljrika historier om varenda antikt föremål i hemmet och röker billiga cigg under fläkten. I en annan video filmar jag när jag duschar henne i badrummet. På tolv minuter hinner vi avhandla allt från sexuella övergrepp till hennes jävla tjat om att hon inte vill ha larm på toaletten. Även om hon är livrädd för att trilla så vägrar hon. För att hon inte vill känna sig gammal.

Mitt intresse för antikviteter kommer från min moster, hon lärde mig allt om stämplor under figuriner och att pruta redan som sjuåring. Jag tänker ofta att det är mycket på grund av henne som jag till slut hamnade på Konstfacks Keramik & glas. Att konsthantverk redan så tidigt i mitt liv fick en så stor betydelse, laddad med historier och livsöden. Och att det självklart går att politisera objekt, konst över huvud taget.

När jag började på Konstfack tyckte jag konst var borgerligt, och det tycker jag fortfarande i flera avseenden. Att bara smycka med konst är ointressant, konsten måste ställa frågor, uppröra och vara störig. När världen är perfekt, då kan vi ha konst för att pryda, men fram till dess måste den också vara något mer.

Jag har alltid velat förändra den här vidriga världen, och min konst är inget undantag. Det är ofattbart för mig hur en kan gå fem år på en konsthögskola och ha cirka 436 000 i studieskulder, för att endast vara intresserad av att göra vackert, att bara dekorera utan innehåll. För mig är det svårt att förstå men också provocerande, att ta sin tid till det när världen ser ut som den gör. Många är rädda för konst, för att det är konstigt och för att en måste ha en speciell klasstillhörig för att kunna förstå, eller ens gå in på ett galleri. För mig är keramik nåt helt annat, det är ett material som är avdramatiserat. Alla, oavsett klass, kön och geografisk härkomst har en relation till en kopp eller ett fat, och det är mitt utgångsläge. Om du redan har en vardaglig relation till ett objekt, kan jag fylla det med ett annat innehåll och berätta historier genom objekten. Det tycker jag är en smart lösning på hur det går att kommunicera.